

МОНІТОРИНГ ПОПИТУ ВСТУПНИКІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ НА ОСВІТНІ ПОСЛУГИ УМАНЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У 2025 РОЦІ

З метою дослідження мотиваційних чинників потенційних студентів першого курсу щодо вступу до Уманського національного університету, аналізу попиту на освітні послуги, а також з'ясування особливостей їх адаптації до освітнього середовища й навчальної діяльності впродовж перших місяців навчання було організовано та проведено онлайн-опитування. До анкетування долучилися 287 абітурієнти-першокурсники. Частку респондентів у розрізі факультетів, на які вступили абітурієнти, ілюструє рис. 1.

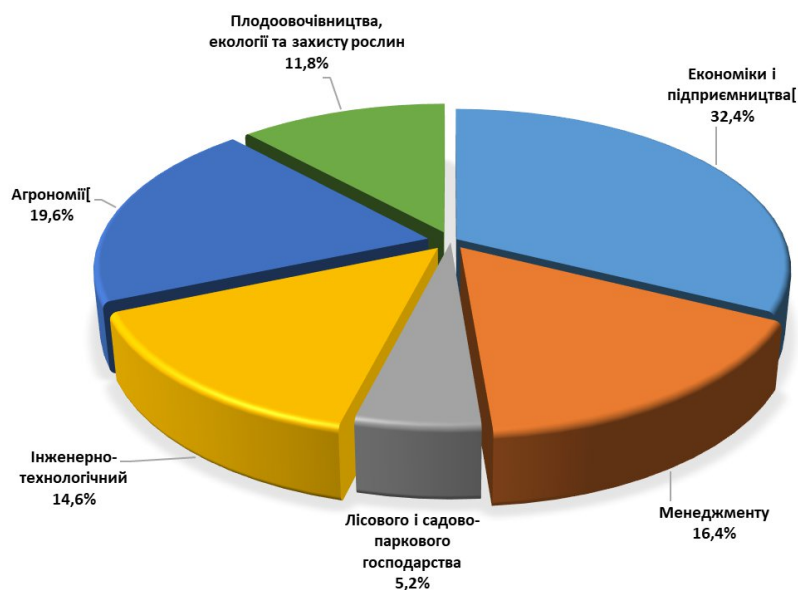

Рис. 1. Активність респондентів у розрізі факультетів, на які вступали абітурієнти (у відсотках)

Результати опитування щодо бажання навчатися в Уманському національному університеті на відповідному освітньому рівні по факультетах узагальнено на рис. 2.

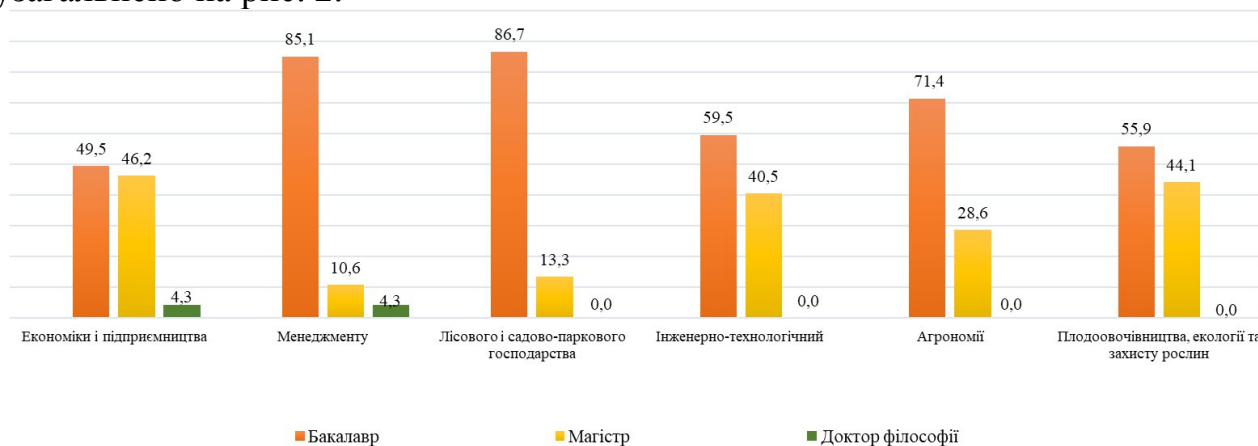

Рис. 2. Розподіл відповідей абітурієнтів щодо бажання навчатись на факультетах УНУ (у відсотках)

Згідно з результатами дослідження можна констатувати, що первинні уявлення про університет формуються у споживачів освітніх послуг саме з рішення, прийнятого в колі родини чи друзів (47,4%). Одними з дієвих засобів інформування потенційних вступників є соціальні мережі (26,1%) та веб-сайт Уманського національного університету (20,2%). Досить багато інформації вступники отримують від представників університету (викладачів, студентів, випускників) (рис. 3).

Рис. 3. Джерела інформації, з яких вступники дізнались про університет (у відсотках)

Відповідно, на запитання «Чи достатніми і зрозумілими були для Вас інформаційно-довідкові матеріали на веб-сайті Уманського національного університету?» ствердно відповіли 87,5% респондентів, частково – 11,8% (рис. 4).

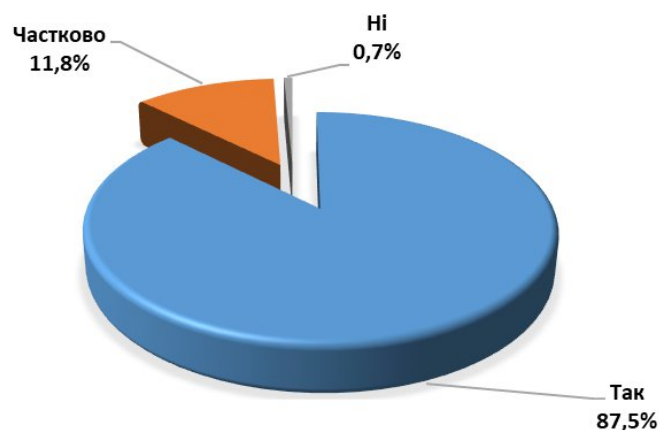

Рис. 4. Оцінка якості інформаційно-довідкових матеріалів на веб-сайті Уманського національного університету (у відсотках)

У більшості своїх відповідей (96,9%) вступники висловили задоволеність розмовою (телефоном або особисто в університеті) з працівниками приймальної комісії (повнота відповідей, доступність інформації, зрозумілість, етика спілкування) (рис. 5).

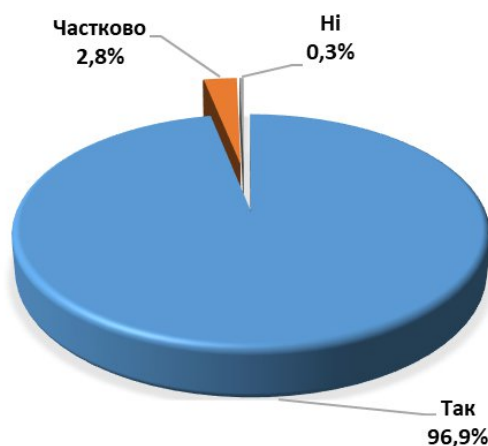

Рис. 5. Задоволеність розмовою (телефоном або особисто в університеті) з працівниками приймальної комісії (у відсотках)

Наступний блок запитань анкети спрямований на виявлення пріоритетів якості освітніх послуг, актуальних для абітурієнтів.

На запитання «Чим Ви керувалися при виборі для свого навчання саме Уманського національного університету?» абітурієнтам пропонувалось обрати відповідь з наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася). Узагальнені результати відображені у таблиці 1. Найбільш важливими для більшості абітурієнтів залишаються гарні відгуки про університет, затребуваність обраної галузі знань, близькість до місця проживання та престижність вузу і професії на ринку праці разом з інтересом до обраної спеціальності.

Таблиця 1

Найбільш актуальні для абітурієнтів критерії вибору навчання в Уманському НУ

Перелік критеріїв	Кількість здобувачів, осіб	Питома вага, %
Гарні відгуки про університет	143	49,8
Бажання отримати вищу освіту саме з цієї спеціальності	137	47,7
Близькість до місця проживання	107	37,3
Гарна репутація і позитивний імідж університету/факультету	103	35,9
Комфортні умови навчання	89	31,0
Якість надання освітніх послуг	67	23,3
Можливість навчатися безкоштовно	51	17,8
Плата за навчання є доступною	50	17,4
Високі досягнення випускників університету	29	10,1
Можливість займатися науковими дослідженнями	14	4,9

Аналіз результатів очікувань студентів-першокурсників щодо навчання в університеті виявив три групи актуальних критеріїв, які мали найбільший вплив при виборі Уманського національного університету для навчання: гарні відгуки про університет (49,8%), бажання отримати вищу освіту саме з цієї спеціальності (47,7%) та близькість до місця проживання (37,3%).

Відповідаючи на запитання анкети «На Вашу думку, що могло б допомогти Вам швидше освоїтися в Уманському національному університеті на початку навчання?» опитувані надали пріоритетності порадам від більш досвідченої в цій сфері людини (40,8%), лекціям до вступу у спеціальність (32,8%) та постійній допомозі наставника академічної групи (36,2%) (рис. 6).

Рис. 6. Допомога абітурієнтам освоїтися на початку навчання (у відсотках)

Під час анкетування нас особливо цікавило запитання стосовно труднощів, які виникли у студентів-початківців на перших етапах адаптації. На запитання анкети «З якими труднощами Ви зіткнулись на початку навчання?» вступникам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася) (рис. 7).

Рис. 7. Труднощі адаптації студентів-першокурсників на початку навчання (у відсотках)

Загалом, організація процесу навчання в УНУ у 2025-2026 навчальному році оцінена схвально більшою половиною першокурсників-респондентів, у них не виникло проблем з адаптацією (51,9%). Відзначили деякі труднощі в освоєнні нової системи навчання 26,8% опитаних та 21,3% респондентів було складно адаптуватись до вимог викладачів. Найбільш позитивні відгуки отримані про доброзичливе ставлення науково-педагогічних працівників до студентів-першокурсників у ході навчання.

Було цікаво зрозуміти, як першокурсники вирішують свої проблеми у навчанні. На запитання «Які стратегії Ви обираєте для вирішення навчальних проблем?» більше половини опитаних (56,1%) відповіли, що звертаються за допомогою до кураторів академічних груп та викладачів, 43,6% – самостійно шукають раціональні способи вирішення проблемних ситуацій (рис. 8).

Рис. 8. Вирішення проблем у навчанні (у відсотках)

На підставі отриманих відповідей ми зафіксували позитивну тенденцію щодо налагодження гарної взаємодії між студентами та науково-педагогічними працівниками університету, кураторами академічних груп.

Разом з тим, потребує, на наш погляд, уваги наявність частини студентів, які покладаються на себе і не звертаються по допомогу до інших, намагаючись самостійно вирішити всі проблеми. Констатована ситуація свідчить про необхідність продовження роботи професорсько-викладацького складу університету в напрямі сприяння дидактичній адаптації студентів, забезпеченні їхньої психологічної підтримки.

Також в кінці опитувальника першокурсники зазначали свої пріоритети у навчанні та дозвіллі. Позитивним є той факт, що головним пріоритетом більшості опитаних є набуття професійних навичок за спеціальністю (70,0%). Проте досить значним є відсоток тих респондентів, хто планує працевлаштуватися під час навчання (38,7%), підвищувати рівень знань з іноземної мови (26,8%) та тих, хто цікавиться спортом і культурно-масовою роботою (20,9%) (рис. 9).

Рис. 9. Пріоритети першокурсників у навчанні та дозвіллі (у відсотках)

Загальні висновки та рекомендації

Узагальнення результатів проведеного опитування дає підстави констатувати, що переважна частка студентів першого курсу Уманського національного університету загалом задоволена організацією та результатами вступної кампанії 2025 року й успішно пройшла процес адаптації до навчального процесу. Переважно позитивні оцінки респондентів свідчать про ефективність реалізованих в університеті заходів із підтримки та супроводу адаптації першокурсників, а також про високий рівень довіри студентів до професорсько-викладацького складу.

З метою підвищення рівня залученості потенційних абітурієнтів і забезпечення задоволеності студентів-першокурсників освітнім середовищем та організацією освітньої діяльності доцільно реалізувати такі заходи:

1. Удосконалювати інформаційно-комунікаційну діяльність університету шляхом активізації просування його освітніх можливостей через офіційний вебсайт і соціальні мережі. Забезпечувати регулярне оновлення інформаційно-довідкових матеріалів, підвищуючи їх доступність і зрозумілість для вступників, а також організовувати інформаційні вебінари й онлайн-презентації для потенційних абітурієнтів.
2. Продовжувати та розширювати практики підтримки адаптації студентів першого курсу, зокрема через системну діяльність наставників академічних груп. Доцільно впроваджувати програми культурного дозвілля й командування, організовувати вступні лекції зі спеціальності для глибшого розуміння особливостей освітнього процесу. Кураторам академічних груп і практичному психологу слід

приділяти підвищену увагу соціально-психологічній адаптації першокурсників до умов навчання в університеті.

3. Послідовно вдосконалювати та розвивати освітній процес шляхом упровадження практикоорієнтованих форм навчання, зокрема майстер-класів, тренінгів і ділових ігор. Важливим є розширення використання сучасних освітніх технологій, у тому числі дистанційного навчання та інтерактивних методик, а також залучення до освітнього процесу фахівців-практиків і гостьових лекторів. Необхідно забезпечувати постійне інформування першокурсників щодо особливостей організації освітньої діяльності в УНУ, сприяти формуванню навчальних навичок, розвитку вмінь планування часу, самоорганізації та ефективної комунікації в академічних групах.
4. Здійснювати системний аналіз і моніторинг потреб студентів шляхом регулярного проведення опитувань з метою виявлення актуальних запитів, своєчасного усунення проблемних аспектів і врахування конструктивних пропозицій. Важливо забезпечувати прозорість упровадження змін, ініційованих на основі отриманого зворотного зв'язку.
5. Розширювати можливості для всебічного розвитку студентів, зокрема шляхом створення та підтримки діяльності студентських клубів і гуртків, а також активного залучення першокурсників до занять спортом, наукової роботи та творчих ініціатив.
6. Послідовно підтримувати та зміцнювати позитивний імідж університету, акцентуючи увагу на досягненнях його випускників через висвітлення їхніх успіхів на вебресурсах кафедр, факультетів і університету загалом, а також у промоційних матеріалах. Доцільно активізувати профорієнтаційну роботу в закладах загальної середньої освіти регіону, залучаючи до її реалізації активних першокурсників, і розвивати співпрацю з випускниками, які можуть виступати амбасадорами університету та його ключовими стейкхолдерами.

Очікується, що отриманий зворотний зв'язок сприятиме оптимізації процесу вступу до Уманського національного університету, підвищенню ефективності інформування суспільства про освітні послуги та соціальну інфраструктуру, насичене й різноманітне студентське життя, що, у свою чергу, підвищить привабливість університету для вступу та навчання.